

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefranate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenthaler & Emmerich Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Julius
 Leopold (VII. Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colonă 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicări mai dese după tarife
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o seriă 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr.-ul de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr.-ul de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumără la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 50. etagiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu d-nul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 34.

Brașov, Sâmbătă 14 (27) Februarie.

1904.

Înainte de întrunirea dietei.

Peste câte-va zile se va întruni **erăși camera ungară spre a conti-
 nua — discutiunea nesfârșită asupra
 proiectelor de lege militare. E vorba,
 că ministru-președinte Tisza e decis
 a conchiama adunarea deputaților
 pe ziua de 29 Februarie n. Așa
 dă, după scurtul intermezzo al se-
 dințelor delegațiunii la Viena, săp-
 tēmăna viitoare ne va oferi din nou
 spectacolul scenelor turbulente, de
 care lumea era aproape să se desvețe.**

Dicem, că parlamentul din Bu-
 dapesta ne va oferi din nou aceste
 scene, fiindcă nu credem, că se va
 face o schimbare și că spiritele se
 vor întorțe mai calmate în palatul
 „părinților patriei“ dela Târgul Du-
 nării din fața vechei cetăți Buda.

Din contră desbaterile ultime
 din delegațiunea ungară, fiind pur-
 tate într'un ton peste măsură iritat,
 de care s'au folosit atât membrii din
 opozițiune, dăr mai mult încă mi-
 nistru-președinte Tisza însuși, vor
 lăsa un precipitat amar în fundul
 pocalului, ce ar fi trebuit să fie în-
 chinat păcii și buneii înțelegeri între
 patrioți — după-cum sperau unii
 optimiști înțeleniți din tabăra ma-
 melucilor ocărnuirii.

Fie-cine, care a urmărit cu aten-
 țione întorsătura ce a luat-o cam-
 pania obstructionistă în timpul din
 urmă — după pactarea lui Kossuth
 cu Tisza — a trebuit să observe,
 că nota, caracteristică a acestei cam-
 panii era antagonismul dintre Ap-
 ponyi și contele Tisza, antagonism
 ce s'ascundea deocamdată submasca
 unor divergențe principiare în ces-
 tiunea executării programului militar
 adoptat de partidul liberal, adecă
 de majoritatea guvernamentală a ca-
 merei.

Acum în delegațiune, duelul, ce
 s'a încis între Apponyi și Tisza cu
 privire la așa numitele concesiuni
 militare dobândite de guvernul un-
 guresc și la valoarea și însemnătatea
 lor reală pentru politica națională
 maghiară, a dat pe față nu numai
 divergențe principiare și de tactică,
 ci și o mare rivalitate și încordare
 personală între acești politicieni, cari
 eri alaltăeri ședea unul lângă altul
 pe băncile majorității.

Contele Tisza s'a arătat mai
 slab decât rivalul său, căci a de-
 venit pasionat și vehement, mergând
 până a-i imputa lui Apponyi, că-și
 întorțe mantaua după vânt.

Firesce, că Apponyi a ripo-
 sat în felul său cu energie, dăr fără
 de a-și pierde cumpătul și Tisza s'a
 înmuia, — în ședința următoare a
 cântat să dregă ce a stricat, dăr nu
 i-a succedat. La învinuirea lui Rakovsky,
 că a atacat în mod cu totul neba-
 sat și nemeritat pe Apponyi, Tisza
 a răspuns dîcând, că s'a cutrierat
 când vedu că Apponyi în aceste mo-
 mente critice vine în ajutor obstruc-
 ției, care vrea să împiedece resol-
 varea crizei politice în Ungaria.

Trebuia să fie mai franc mini-
 stru-președinte și să-o spună orzên
 că obstructionea în primul rând tînde

la răsturnarea lui. Și foarte probabil,
 că obstructionea își va și ajunge
 scopul, decă, cum se presupune, de
 aci încolo contele Apponyi cu ai săi
 o vor sprijini pe față în tendința
 această.

Adevărat că Tisza își basază
 totă speranța în *ultima ratio*, la care
 e decis a recurge în cas că se vor
 rupe toate itele. N'ar trebui totuși să
 uite, că tatăl său cu mult înainte a
 esperiat, că în constelația ce o oferă
 camera ungară, cu caracterul ei es-
 clusiv maghiar, este o imposibilitate
 pentr'un ministru-președinte, care
 vrea să mîrgă cu curentul șovinist,
 de a se ține față cu atacurile vehe-
 mente ale opozițiunii.

Scie el Apponyi, de ce la totă
 ocaziunea face câte un atac în
 contra existenței naționalităților,
 cum a fost și acela făcut de cu-
 rînd în delegațiune, unde a adus
 ca dovadă pentru argumentarea
 sa, că junii din sinul naționalități-
 lor nemaghiare înrolați în armată,
 ar învăța aici a desprețui suverani-
 tea Ungariei și ar fi aruncați direct
 în brațele agitatorilor naționali...

Așa-dăr numai Maghiarii să ia
 tot, ei și numai ei să fie alfa și o-
 mega în țară, în dietă, și în armată...!
 De ce și până când?

Brașov, 13 (26) Februarie

**Situațiunea politică internațio-
 nală.** Față cu scirile răspândite în timpul
 din urmă asupra divergențelor în rapo-
 rturile diplomatice europene, din isvor di-
 plomatic se anunță următoarele din Londra:

Raporturile dintre *Anglia și Franța*
 sunt din cele mai bune. Intre guvernule
 din Londra și Paris există o *deplină în-
 telerere* rară asupra tuturor punctelor mai
 însemnate. Relațiile între *Anglia și Ger-
 mania* încă constituie o viuă desmințire a
 scirilor, că între aceste două puteri rapo-
 rturile s'ar fi sdruincinat. Nu este adevărat, că
 împăratul Wilhelm ar vré să ia o poziție
 anti-inglesă în favorul Rusiei. Este inco-
 rectă părerea, că guvernul engles ar avé
 parte cât de neînsemnată în războiul ruso-
 japones. Guvernul engles până în timpul
 din urmă a cređut în evitarea războiului,
 ca orî care alt guvern continental. Aceste
 lucruri nu sunt indiferente atunci, când
 tôte curerile diplomatice sunt preocupate
 de viitorul politic. Pericolul din Orientul
 apropiat face din nou actuală gândirea,
 că *ore* n'ar fi corect, ca după prima cioc-
 nire să se întempe o intervenție? Se pôte
 ca primăvara să aducă un nou congres
 ca cel din Berlin, când apoi s'ar puté vedé
 apropierea binefăcătoare dintre Anglia și
 Franța.

În ajunul redeschiderei dietei.
 Cerourile politice unguresci din Budapesta
 stau sub impresiunea produsă de cërta
 dintre Tisza și Apponyi în plenul dele-
 gațiunei ungare de Marți. Adevărat, că
 în ședința de Miercuri contele Tisza
 a declarat, că intenția lui n'a fost de
 a ataca pe contele Apponyi în integri-
 tatea sa personală; prin declarația această
 însă n'a slăbit efectul ce l'a produs atacul
 din ședința premergătoare, așa că antago-
 nismul între acești doi bărbați maghiari

conducători are să se illustreze încă de aci
 înainte în dietă.

Disidenții sunt foarte măhniți asupra
 ministrului președinte Tisza. Cu tôte ace-
 tea — se aigură — ei nu vor sprijini ob-
 strucțiunea, decă în momentul când Tisza
 și-ar lua refugiu la mijloce estra-ordinare,
 cum s'a lăudat de atâtea-ori. *Independenții*
 la rîndul lor sunt cei mai mulți (fracți-
 unea lui Kossuth) de părere, că ar fi inco-
 rect să sprijinască obstrucțiunea, fiindcă pe
 Tisza numai după obstrucție l'ar puté
 trânti.

Grupul obstructionist al lui *Szed-
 kenyi*, din contră, se pregătesce strașnic
 pentru lupta ce va reîncepe-o săptămăna
 viitoare în dietă. Prin interpelațiuni și fel
 și fel de apucături vor continua obstruc-
 ția, deși la desbaterea asupra proiectului
 de recruți nu mai au înscriși la ouvânt,
 decă pe vre-o 2—3 inși. Intre altele vor
 trage la răspundere pe Tisza, că de ce a
 ținut ultimul consiliu de miniștri în Viena,
 decă „pe teritorii străine“.

O mare parte din *garda tiszaiștă* se
 bucură de atacul ce l'a îndreptat căpete-
 nia guvernului contra lui Apponyi, pe care
 Tisza intenționat a voit să-l discrediteze
 înainte Curții, de altă parte a voit ca
 să-l facă impopular în vederea alegerilor
 dietale.

Monarchia austro-ungară și Peninsula balcanică.

Diarul „*Alkotmány*“ publică la
 loc de frunte în numărul de la 15
 Februarie o scrisore ce i-se trimite
 din Salonic asupra situațiunei din
 Peninsula-balcanică. Etă ce se dîce,
 între altele, în această scrisore:

„Relațiile politice s'au înrîntărit foarte
 mult. Albanesii au măcelărit soldați turci
 și gendarmi creștini. Din cauza această ũ-
 nic pornese trenuri din Salonic spre Ue-
 kueb, Pristina și Mitrovița. Până acum au
 fost transportate 15 bataliōne pe terito-
 riul turburărilor. Turcii au actualmente
 20—25.000 soldați în Albania. Interesant
 este, că după *convingerile Turcilor, Austro-
 Ungaria a înscenat măcelurile, ca să aibă
 un pretext pentru a intra în Albania*. E
 scuit însă, că *autorii morali ai însurec-
 ții sunt însuși Turcii*; sub pretextul
 revoltei ei trimit trupe în Albania, căci de
 când Rusia e ocupată în Extremul Orient,
*monarchia austro-ungară a luat rolul con-
 ducător în Balcani*, și nu este imposibil,
 ca în cele din urmă *monarchia să fie si-
 lilită a prinde arma*. Pentru o astfel de
 expediție se cere însă cel puțin 200.000
 ómeni, cari ar avé să lupte cu mari greu-
 tăți...

„*Bulgaria și Turcia se pregătesc straș-
 nic*. Eri a trecut prin port vaporul german
 „*Thiuss*“, încercat cu munițiuni pentru
 Turcia. De câte-va zile s'a ivit o bandă
 bulgară pe linia francesă Dedeagaci-Salo-
 nic. Ce vom face noi străinii, numai Dum-
 neđu șcie! Decă monarchia noastră va în-
 tra în Balcani înainte de a trimite o flotă
 în Salonic, suntem pierduți. Mai bine ar
 fi, decă s'ar trimite aci o armată de 30.000,
 ca Turcia să fie strînsă din două părți. O
 invasiune prin Serbia ar cruța mult sân-
 ge“....

La această „*Allkotmany*“ adauge:
 „*Stările derăpănite din patria noastră
 fac să crească pericolul. Armata noastră e*

stabilită, căci recruții primei clase nu sunt
 instruiți încă, ba nici n'au intrat sub dra-
 pel. Nu sunt bune, decî, prospectele ace-
 tea, și norii grei nu se pot împrașcia cu
 vorbe frumoșe și cu declarațiuni liniștitoare
 în delegațiuni.“

Războiul.

De pe teatrul războiului din Extre-
 mul Orient sosesc sciri interesante. A-
 genția telegrafică rusescă din Petersburg
 primesce din Port-Arthur scirea, că Japo-
 nesii au atacat din nou portul, însă de
 astă-dată au suferit mari perderi: patru
 mari vase comerciale japoneze au fost
 scufundate de Ruși.

Etă telegramele mai noue:

Atac japones nereușit.

Petersburg, 24 Febr. Agenția te-
 legrafică rusescă primesce din Port-Arthur
 scirea, că noul atac al Japonesislor contra
 Portului-Arthur, a fost respins. Patru
 vase de transport japoneze, au fost
 scufundate. Cuirasatul rusesc „*Retvisan*“
 a raportat o mare victorie. Urméază ra-
 port oficial.

Paris, 24 Febr. La ministerul de
 esterne a sosit o telegramă din Cifu, care
 confirmă, că flota japonesă a atacat nóptea
 trecută Port-Arthur. Atacul a fost res-
 pins. Patru vase mari japoneze au fost
 scufundate.

Petersburg, 24 Febr. Japonesis
 au încercat eri, de a duce în Port-Arthur
 patru vase încărcate cu materii explozive.
 Încercarea această n'a reușit. *Vasele japo-
 nese au fost nimicite*. Două din ele s'au
 scufundat, două au naufragiat *Două ca-
 noniere cu torpedo, cari însoțeau aceste
 vapore, au fost pustiite de flota rusescă*.

Din scirile aceste reiese, că Japo-
 nesii au intenționat să introducă materii
 explozive în Port-Arthur, ceea-ce decă
 li-ar fi succedat, flota rusescă și întreg por-
 tul ar fi fost expus unei catastrofe co-
 losale.

Aménunte n'au sosit încă asupra
 acestei lupte desastroșe pentru Japonia.
 Oricât de curajoși se par a fi Japonesis,
 totuși *perderea a patru vase din marina lor
 comercială* îi va cuminți și pe ei și-i va
 face să fie mai puțin temerari.

Teatrul războiului pe uscat.

După o telegramă din Londra la
 Pingjang domnesce panică mare. În 20
 Februarie câte-va sute de Cazaci au înai-
 tat până la Konju, depărtare de 45 chlm.
 spre sud de fluviul Yalu. În aceeași zi o
 cétă de Cazaci au intrat în Kazan. În
 Seul (capitala Coreei) se crede, că zilele
 viitoare va fi o ciocnire pe teritoriul corean,
 deși zăpădile mari ce cad în Coreea, împé-
 decă mișcarea trupelor.

„*Standard*“ primesce scirea, că la
 tîrgul nordic al rîului Yalu se află 3000
 de Ruși, ér din Șanghai se vestesce, că
 după sciri din Corea 30.000 de Japonesis
 au debarcat la Chemulpo.

Nota Rusiei către puteri.

Guvernul rusesc a adresat o notă
 tuturor puterilor, în care ține să arate, că
 Japonia a călcat neutralitatea și dreptul
 ginților. Japonia, dîce nota, încă înainte
 de a se începe războiul a transportat
 trupe în imperiul independent al Coreei,
 care declarase deja neutralitatea. În portul
 Chemulpo a atacat vasele rusesci. În
 contra regulilor internaționale existente a
 prins vase de comerț rusesc, cari se
 aflau în porturile neutrale coreane. Prin
 ambasadorul său din Seul a declarat, că
 Coreea aparține în privința administrativă
 Japoniei și l'a somat pe împărat să se

supună, căci altfel palatul imperial va fi ocupat de trupe.

„Neutralitatea“ engleză.

Diarului „La Libre Parole“ i-se scrie din Londra cu data de 22 Februarie.

„Simpatiile entusiaste pentru Japonese se manifestă sgomotos cu ori-ce ocaziune și în „music-hall“ ele nu rămân îndărăt. În „Alhambra“, „Empire“, petutindena bioscôpele arată pe Japonese, cari sunt salutați cu entuziasm, ér cântăreții eșecută cuplete la modă, din cari vé trimite aici unul din cele mai moderate:

„Nu hesita a combate, îți dăce fratele engles. — Tu ești brav și destul de tare, ca să biruesci. — Nu te lăsa, până nu îți vei face dreptate. — Puțin se-ți pase — de ceea-ce dăc alle națiuni. — Tu poți să susții lupta cu ursul muscal. — Și laba lui uriașă nici-odată nu va atinge pământul tău. — Nu hesita a combate, mic om galben. — Marele tău frate, Anglia, îți va întinde mâna“.

Și publicul începând de la plebe până la domni în frac și damele decolate, aplaudază și bisăză aceste cântece.

Rusia are bani.

O delegațiune de bancheri franceși, engleși și germani s'a prezentat la Petersburg spre a studia chestiunea unui împrumut și a-și oferi serviciile Rusiei. Ministrul de finanțe primind delegațiunea la 20 Februarie, i-a mulțumit de ofertă, declarând că Rusia are puse la o parte pentru război suma de 1,845 milioane.

Regele Carol despre Japonese.

Dilele trecute un fost ministru a fost primit în audiență de regele Carol și între altele a venit vorba și despre armata japoneză. Etă ce a dăc Regele Carol: — Am vizitat anul trecut un arsenal din străinătate. Printre lucrători se aflau câteva tipuri, cari n'aveau figuri europene. Intrebând cine sunt aceștia, mi-s'a răspuns, că sunt printre lucrători vre-o 10 ofițeri japoneși, cari lucrăză cu cea mai mare sîrguință în arsenal de luni de zile pentru a învăța totul. Etă cum și-au instruit armata japoneșii! — termină regele Carol.

SCIRILE DILE

— 13 (26) Februarie

„Școlă maghiară în Giulatelec!“

Așa strigă un domn cu numele Papp Bogdán într'un articol în diarul „Ellenzék“ din Clușiu. „Atrag atențiunea societății „Emke“ — dăce numitul Armean — să înființeze în Giulatelec (Coșocna) o școlă unghurescă, deore-ce școlă confesională românescă nu numai că nu e încăpătoare, dăr afară de acăta învățătorul trebuie să ambuleze și în comuna vecină Marochaza, unde tot el funcționeză ca învățător.“ Armeanul Papp susține, că locuitorii din Giulatelec ar fi Maghiari după-cum ar dovedi numele de Zsoldas, Kovács, Morokházi, Telkes, ei însă nu știu unghuresce fiind-că părinții lor s'au asimilat în brațele școlii românesce.

Adevărul este, că în Giulatelec, chiar după statistica oficială, nu sunt decât 40 Maghiari, pe când numărul Românilor este 455. Și dăc d-l Papp susține, că acești Români ar fi fost Maghiari, credem, că aiurăză, ca și cei-lalți șovinisti.

Incident în delegațiunea austriacă.

Coco Vasilco ar fi dăc, după foile din Viena, în delegațiunea austriacă următoarele cuvinte: „Sper, că din Viena va porni o inițiativă energică spre a reuni forțele naționalităților, astăzi în letargie, împotriva grandomaniei maghiare.“ — Conte loan Eszterházy, care era de față, ar fi observat la acăta: „Tendințele acestea emanăză de la primarul antisemit al Venei, Dr. Lueger, și de la ex-Românul Vasilco, care s'a făcut Rutean“. — În urma acestor cuvinte Vasilco și-a constituit martori pe deputatul austriac Wukovics și pe colonelul Fournak, provocând pe Eszterházy la duel. Acesta și-a constituit martori pe contele Wass Imre și pe Fr. Bolgar. Afacerea s'a aplanat pe cale paacifică.

Corpul de grăniceri. Alaltă-eri s'a împărțit la Senatul român proiectul de lege pentru înființarea corpului de grăniceri. Proiectul prevede, că acest corp va

face parte din armata permanentă, și anume din infanterie. Corpul grănicerilor, depinde direct de ministerul de război ca administrațiune, și de corpul II de armată ca comandament. În ce priveșca îndatorirea de a sprijini și a asigura eșecutarea legilor vamale și ale monopolurilor statului, corpul de grăniceri va căpăta instrucțiunile sale de-a dreptul de la ministerul de finanțe.

Corpul grănicerilor este pus sub comanda unui ofițer superior și împărțit în companii, ce vor pute cuprinde, după trebuință, și grăniceri călări. Reședința comandantului corpului de grăniceri va fi în Bucuresci. Efectivul corpului de grăniceri în ofițeri, trupă și cai se va determina, în fie-care an, prin legea contingentului armatei și prin legea bugetară. Trupa va fi recrutată din omenii trupei permanente ai infanteriei, având un serviciu la trupă de cel puțin un an, dându-se preferință acelor cari, aleși pentru acest serviciu, vor arăta dorința de a servi încă 3 ani ca reangajați în corpul grănicerilor, din reangajații luați dintre omenii trecuți în concediu, rezervă sau miliții și cari au servit în corpul grănicerilor.

Termenul de reangajare în corpul grănicerilor este de 5 ani, putându-se repeta până la vârsta de 45 ani. Soldele și indemnitațiile cuvenite ofițerilor sunt acele fixate prin legile și regulamentele militare. Trupa și gradele inferioare au drept la soldă și hrană de 2.35 pentru sergentii-majori; 1.65 pentru sergenți; 1.30 pentru caporali și 1 leu pentru soldați.

Legea va intra în vigoare de la 1 Aprilie 1904.

„Un complot al Românilor“. Agitațiile socialiste alimentate printre Români de nisce „jurnaliști“ și „oratori“ evrei vagabunți din România, cari își făceau menderle sub protecția binevoitoare a administrației, au început să-și dea rōdele. În Bratca și încă câte-va comune de pe valea Crișului repede se dăce, că s'ar fi dat de urmele unui complot pus la cale „cu scop de a ucide pe domni maghiari.“ Gendarmeria s'a pus în urmărirea autorului moral, fără să-l pōtă descoperi până acuma.

Falsificări de polițe. Frederic Binder jun., companionul unei firme fruntașe din Brașov, ce se ocupă cu comerțul de cereale și făină (Binder & Hügel) s'a prezentat eri la procuror, cerând să fie arestat, fiind-că a falsificat mai multe polițe. Cercetarea s'a început. Se vorbeșce de 200.000 corōne stōrșe de la diferite institutii de credit cu polițe false.

Reuniunea română de înmormântare din Sibiu și-a ținut Vineri în 12 Febr. a 4-a adunare generală. După-ce directorul Reuniunii, d-l P. Lucuța a deschis adunarea, secretarul d-l V. Tordășianu a cetit raportul general al direcțiunei, din care se vede, că: Averea totală a Reuniunii este 4582 cor. 27 bani. De la înființarea ei, Reuniunea a plătit ajutoare în cas de mōrte familiilor a 45 membri, din cari 31 au fost muncitori, 3 meseriași și 11 din inteligență. În anul 1903 Reuniunea a plătit ajutoare pentru 16 membri reșosați. În cursul anului 1903 s'au primit 34 membri noi. Averea Reuniunii a crescut în 1903 cu 1504 cor. 62 bani. Raportul a fost luat la cunoștință. S'au ales 2 membri noi în direcțiune, și anume: Dr. Petru Șpan, prof. seminarial, și Iosif Enescu paroch.

Societatea agronomilor va expedia dăcele acestea membrilor săi din întreaga Românie un cestionar de starea cultivei și a timpului în cursul lunei Febr. 1904. După sosirea acestor răspunsuri, se va pute face un resumat sigur de starea sēmănturilor din întreaga țără pe acea lună.

Deces. În Ghimbav a repausat astăzi 26 Febr. Luisa Comanescu n. Aldica, soția parochului Iosif Comanescu jun., în etate de 19 ani. În mormântarea va avē loc Duminecă la 1 oră în Ghimbav. — Fie-i țărina ușoră!

Numire. D-l Aurel Florea, eșecutor reg., a fost numit oficiant la direcțiunea de finanțe din Brașov.

Căsătoria unui preot catolic. Preotul rom. cat. Zsembery Miklós din Hajdu-Böszörmény s'a declarat fără confesiune și a luat în căsătōrie pe vėduva Bela Cheh născ. baronesa Maldényi Aranka, o proprietăresă foarte bogată.

O victimă a obstrucției. În Felegyháza un rezervist chemat sub drapel, a cerut să fie concediat, dăr i-s'a refuzat cererea. El s'a aruncat din etajul casei-mei și a rămas mort. Nenorocitul primi în acea zi de la nevastă-sa următoarea scrișōre: „Sunt greu bolnavă. N'am pōne pentru copii. Vino acasă.“

Un cas interesant patologic. Compositorul Carol Decker din Iași, care este orb, plecându-se dăcele acestea să ridice un obiect de jos, prin congestiunea ce s'a provocat prin acăta și-a rădăbindit vederea. El putē să distingă foarte bine tōte obiectele dimprejurul său. În proximalul moment și-a pierdut din nou vederea. Casul acesta este viu comentat în cercurile medicale.

Cuartetul Enescu la Paris. D-l George Enescu, cunoscutul talentat violonist-compositor, se produce acum la Paris pe un teren nou. El este acum în fruntea unui grup musical, care numără artiști escelenți ca H. Casadesus, Furnier, Schneider, cari sunt la înălțimea șefului lor. Quartetul Enescu a dat două audițiuni musicale în sala Pleyel. În prima audițiune s'au eșecutat bucăți de Haydn și Dworak într'un mod minunat. La 6 Februarie a fost a doua audițiune consacrată lui Claude Debussy și Wagner. Debussy este astăzi, în Franța, musicul cel mai discutat după Wagner. Interpretățiunea quartetului Enescu plină de știință și de-o viziune înaltă, a fost cu totul personală. Sobrietatea ansambului a dat impresiunea unei orchestre complete.

Serviciul maritim român. Etă situațiunea vaporelor serviciului maritim român pe ziua de 11 Februarie vechiul Vaporul „Constanța“, se gășese în portul Rotterdam unde încarcă diferite mărfuri și briquete. Vaporul „Dobrogea“ încarcă cereale de la Brăila. Vaporul „Bucuresci“, a plecat în ziua de 9 Febr. din Constanța spre New-Charter. Vaporul „Iasiu“ descarcă briquete la Sulina. Vaporul „Turnu-Severin“ a plecat la 5 Febr. curent din Constanța fiind încărcat cu diferite cereale spre Anglia. La Gibraltar, va aștepta ordine pentru portul de descărcare, ér după descărcare va merge la Liverpool. Vaporul „Regele Carol“, a sosit aseră în cursă regulată în Constanța venind din Constantinopole. Venitul rezultat din acăstă cursă e de 2300 lei.

Ilusionistul Mr. Stanley va da Sâmbătă și Duminecă sēra reprezentații spiritistice în sala de la Geverbeverein. Intrarea liberă. Inceputul la orele 8.

Cui i place să aibă grădină frumoasă cu flori și cu legume să cumpere semințele de la Edmund Mauthner în Budapeșta strada Rottenbiller Nr. 33. Acăsta firmă trimite la cerere franco Catalog ilustrat cu 226 pagini, care conține afară de semințele escelente de o reputație universală, și o mulțime de novități de flori interesante.

De la comună. În adunarea generală ordinară a reprezentanței orașului Brașov de Miercuri 24 Febr. a. c. presidat de primarul Fr. Hiemesch, s'au tractat următoarele obiecte mai remarcabile:

Se șcie, că reșosatul Iosif Trausch, cu puține zile înaintea mōrtii sale a oferit comunei nōștre frumoșă sa livade din Blumēna, carē constă din 9 holde (200 stânjinii pătrați) pentru suma de 30.000 corōne. Adunarea generală a hotărīt să cumpere acăstă livade în prețul amintit.

Mai departe a hotărīt adunarea să se clădăscă pe piața de vite, conform propunerii magistratului orașenesc, o nouă căsuță pentru liberarea pașapōrtelor de vite cu suma de 2157 corōne, deore-ce școlia cea veche e prea strimță și nu mai cōrșpunde.

Mai departe adunarea a decis, ca orașul să cumpere parcela de fân aț (în revizorul de la Zărnesei) a lui Radu Meșianu cu prețul de 250 cor.

Cu privire la ofertul ereșilor Or. Căpă Iosif Trausch de a vinde comunei și realitațile învecinate cu așa numita livade a lui Trausch (pentru alte 30.000 corōne) s'a decis, ca afacerea acăta să se aducă înaintea adunării generale peste 30 de zile și până atunei magistratului să negocieze cu ereșii, dăcă nu sunt aplacați a vinde aceste realități mai estin.

S'a enunțat, ca ocaziunea di discuțiunei a cestiui punct, precum și a celui anterior privitor la ofertul reșosatului Trausch, că acea livade cu apartamențele ei să servăscă comunei spre a strămuta acolo tērgul de vite, care e acum prea îndepărat.

Punctul următor a privit, cestiunea cumpărării casei lui Ios. Pușcariu din Tērgul boilor, Nr. 333 și a casei Reveică, Pascu din str. Costița-de-sus, Nr. 336 pentru regularea străzii Costița. I. Pușcariu ceruse 36.000 cor. pentru casa sa, Reveica Pascu pentru a ea 30.000 cor., ér Stadlmüller pentru o odaie-ce formăză (ca servitutu) un colț al casei Pușcariu, 9600 cor. După o discuțiune mai lungă s'a hotărīt, ca, în sensul propunerii magistratului, comuna să cumpere numai casa, lui Iosif Pușcariu, care a scădut prețul casei sale la 34.000 corōne. Tot-odată, la propunerea lui Compu jun., s'a decis, ca primăria să între în negocieri, cu proprietarii celor trei casa-parterre de la spatela casei lui Pușcariu, ca eventual să le cumpere orașul și pe aceste pentru scopul regulării.

În fine s'a decis a se zidi casa forestierului orașenesc din „Plaiu foii“, în Zărnesei, — ce a ars anul trecut, — cu cheltuielă de 8012 corōne.

A urmat apoi alegerea comitetului permanent. În acest comitet au fost realesi membrii români: Dr. I. Baiulescu, Ion Lengeru și protop. Vasile Voina.

Teatru național din Bucuresci

1a. 1845.

Incidentul petrecut dăcele aceste în fața Teatrului național din Bucuresci a făcut mult sgomot și foile de dincolo nu încetăză a continua discuțiunea pe tema „franțuzismului“.

Ori-ce s'ar dăce despre procederea studenților cari au inscenat „manifestația“ din sēra de Vinerea trecută: dăcă a fost ori nu momentul potrivit pentru ea și dăcă modalitatea eșecutării ei, în sēra când s'a dat reprezentația francesă în favorul societății „Leagănul“, pōte fi admisă, ori merită chiar să fie desaprobată, — fapt este și rămâne că franțuzismul esagerat în viața socială a celor ce formăză elita societății în România a ajuns a fi o adevărată plagă pentru dezvoltarea normală și sănătoșă a țării.

Nu numai de aci, ci deja de multă vreme a devenit generală plângerea că în salōnele din România este preferată limba francesă și cu regret am reprodus mai în tōmnă impresiunile unui profesor din Clușiu, care făcēnd o excursiune la Sinaia, spre mirarea lui, aprōpe n'a audīt în societatea de acolo vorbindu-se românesce, ci numai franțuzesce.

Adevărat, că limba francesă este o soră a limbei nōștre, că partea cea mai mare a cărturarilor din țără și-au făcut studiile mai înalte în acăsta limbă, că este și limba diplomatică și că în societățile înalte se cultivă în tōte țările. Se dau chiar reprezentațiuni în acăstă limbă pe la pensionate de fete și în salōnele aristocrațiilor. N'am audīt însă până acuma, ca să se fi dat asemenea reprezentațiuni la vr'un teatru național german sēu italian, afară de casul când trupe teatrale francesce au debutat ca ôșpeți în aceste teatre.

Și aici voim să abstragem de la casul, cu totul special, că o piesă francesă s'a jucat în scop de binefacere de cătră artiștii-amatori din societate în Teatru Național. Dăr nu trebuie să uităm de cor.

stanta plângere, ce o aușim deja de decă de ani, că în acest teatru dedicat mușei române cei din societatea înaltă bucureșceană numai atunci se prezintă în număr complet, când jôcă vre-o trupă franceșă sêu italiană.

Multe sunt aici de ăș ce-i drept. Arta teatrală română lasă mult de dorit. Decă însă cei din fruntea societății se interesau mai mult de progresul ei, ôre era și atunci tot așa de părginită ca aș?

Alt interes și altă dragoste arăta generațiunea cea veche față cu teatrul român. Ce sêmântă ar fi încolțit de aici, decă nu ar fi fost arsă de arșita franțuzismului răsătat?

O probă despre acea dragoste și însufleșire pentru arta română ne dă o recenziune teatrală scrisă acum 60 de ani de Cesar Bolliac, despre progresul artei teatrale române în „sandramaua lui Momulo“. Acastă recenziune, o gășim reproducă în „Gazeta Transilvaniei“ de la 10 Ianuarie 1846. O lăsăm sêu urmeze aici dimpreună cu întroducerea ce i-a făcut-o redacțiunea de atunci a „Gazetei“:

„Tôtă Româniea doresce a cunôșce mai de aprôpe starea teatrului național din Bucureșci. După o poruncă a M. S. Domnului țării, dată din 15 Decemvrie a. t. (1845) ministerul din lăuntru avu a numără 150 galbeni în primirea marelui vornic și president de magistrat Otetelișanu, ca inspector de-odată a teatrului român național, spre ajutorință la acel institut național, ca unul care până aci era lipsit de orî-ce subvenție. Toți cari vin de la Bucureșci, ne aduc scrii plăcute despre teatru, ér în „Curierul românesc“ din 17 Decemvrie cetim acestea:

„Teatru național. — *Coconul Iorgu de la Sadagura*. Comedie în trei acte de d-l V. Alexandri. Vineri 14 Dec. În beneficiul d-lui Carageali. Putem ășice, că astă sêră s'au făcut deplină inaugurare a teatrului național.

Acea, carii au avut trebuință sêu trecă astă sêră pe podul Mogoșiei de la 6 césuri și până la 11, pot mărturisii decă societatea română se pôte încâlđi când este vorba de o idee națională. Nici întemperia, nici norôiele, nici nôptea cea neșră n'au putut sêu puie o stavilă generôșei societăți a capitalei.

Tôte clasele societății și toți streinii (!) din capitală — afară de agenții diplomatice — au concurat astă sêră la această solemnitate. Loja domnășcă a fost plină și venirea II. LL. prințului și prințesei s'a salvat de orchestră și de publicul întreg. Nu credem că ține cine-va minte sandramaua lui D. Momulo mai plină de o lume mai îndesată decă astă sêră.

„S'a gândit cine-va la piesă? S'a gândit la actori? — Cea mai mare parte nu cunoscea nici una nici alta. S'a dat vorba, că teatrul național prosperă și a alergat fie-care sêu și dea dinarul.

D-l Toroc — care nu de mult a dăruit teatrului național o frumoșă garderobă — și-a plătit astă sêră biletul sêu de înțrare cu cinci galbeni. — D-l Ionică lăutarul cu ceata sa — fiind trebuințiosă pe scenă — n'a voit sêu primășcă nici o plată pentru acesta. — Este o sêptemână de când nu se mai gășese nici o lojă slobodă, nici un benoar, nici un fotoliu...

De este un sentiment, îl salutăm cu tôte venerația; de este un capriciu al modei numai, îl binecuvântăm și fi urâm dușă. — Orî cum, teatrul național a prins rădăcină, și îndoită laudă junilor actori carii s'au întemeiat fără nici un ajutor direct, fără nici o subvenție! Ei s'au expus publicului și convicți lor le-au asigurat reușita. — D-l Știrbeiu a fost cel dintăiu, care și-a abonat loja la teatrul național.

În câteva reprezentații, galeriile, lojile, și benoaurile au fost gôle în tôte puterea cuvântului și căți va școlari și ampioiații subalterni își aduceau șfanșul, ca sêu pôtă bieții actori sêu lumineze teatrul pe jumătate.

D. Wiest își mânuia — fără nici un interes pecuniar — bagheta magică, motivând arii naționale, care nu puteau fi aplaudate, de cât numai de douăzeci persoane risipite în parter și căroră nu le prea da inima sêu aplaudă din pricina frigului.

Astădi însă lojele și benoaurile nu ajung, ca sêu încapă nici clasele cele mai eminente ale societății. Dea Domnul sêu avem un teatru în care sêu pôtă încăpă

toți aceia, ce simt astădi trebuință de teatru!

Din tôte bucățile prelucrate ce s'au dat până acum pe scena româneșcă, acelea ce putem ășice, că au o intrigă și sunt d'o alegere mai norocită pentru societatea noastră sunt: *Omul fără nume* de d-l I. Bolintineanu și *Două dueluri* de d-l C. Negruzzi, care ne-a arătat că pēna sa este de o potrivă și pentru scenă și pentru novelă ca și pentru poezie. Putem înșemna aci numai atât, că și decă intriga bucății sale „Două dueluri“ va fi luată, dér — fiindcă a voit sêu o româneșcă — apoi scenele cu notariul au rēmas în piesă cu totul eterogene.

— Este vorba de farsă?

Apoi „*Coconul Iorgu de la Sadagura*“ este farsa cea mai farsă și cea mai nemerită: — Într'o societate, amestec de tôte națiunile și de tôte limbile, n'a putut fi o sultură mai picantă decă astă.

Actorii au jucat astă sêră tôte rolele lor în parte cu cel mai mare succes.

Boliac își încheie recenziunea așa:

Curagiu domnilor actori! D-vôstră atingeți la trēpta care vi se urășă de atâtea vreme de cătră aceia, ce erau siliți sêu asculte oficiul pe letinie. (adecă teatrul în limba italiană, francesă!)

Așa cugetau și scriau patrioții români la 1845!

Reprezentăție în folosul societății „Obolul“. În legătură cu manifestația studentășcă de Vineri sêra, o domnă redactoră de la ășiarul „Adevêrul“ a avut un interview cu d-na Elena Ferekyde, acastă caritabilă președintă a societății „Obolul“. Êta-l:

— Nu știu, decă sunt prea indiscretă d-nă, începui eu, dér v'am aușit adineauri vorbind cu domnul acela despre o reprezentație pe care vreți s'o dați la Lyric în folosul „Obolului“.

— Da, domnă, e vorba sêu dăm o reprezentație înainte de 6 Martie.

— Veți juca o reprezentație româneșcă, sêu franțuzășcă?

— Se va juca și o piesă româneșcă între celelalte. Se va reprezenta însă o revistă, și știți că nu există nici o revistă scrisă în limba română.

— Nu vê temeți de vr'un nou protest din partea studenților?

— Nu. E destul de réu chiar ceea ce s'a făcut cu „M-me Flirt“ și nu cred, că o sêu le mai vie gustul sêu încēpă. N'o sêu ne impue d-lor acum mijlôcele pe cari sêu le întrebuițăm când dăm sêrbători în folosul societăților noastre. Facem așa cum credem de cuviință, ca sêu putem alina cât mai multe suferințe, la cari d-lor nu gândesc nic-odată. Și de altfel cei mai mulți nici n'ar puté sêu se gândescă la suferințele altora, deôre-ce le au pe ale lor proprii; dér nici nu înțeleg pentru ce ne-ar împiedeca pe noi în sêrvirișrea unor fapte bune, pentru care avem și așa destulă bătae de cap.

— Ce impresie v'a făcut protestul acesta?

— Mie personal nici o impresie, deôre-ce nu mă pôte atinge; mă mir numai când ășiarele au publicat asemenea articole, ca cele din „Epoca“ și „Cronica“. La „Epoca“ s'a strecurat un articol al d-lui Ranetti, fără șcirea fratelui meu, care a rēmas fôrte surprins când i'pam semnalat eu.

— Dêr dômnele celelalte ce ășic?

— Vedeți, sunt unele mai impresionabile, douș din ele nu mai voiau sêu jôce și chiar bărbații ășicau, că de ce sêu și espună femeile la fluerături sêu huidueli. Și au dreptate. Trebuie sêu fie cineva lipsit de orî-ce creștere, ca sêu fluere pe o femeie, mai ales când șcic că acea femeie îndeplinesce o operă caritabilă.

— Și acum dômnele acele n'au sêu mai jôce?

— Ba da, le-am rugat sêu facă acesta pentru „Obolul“ și mi-au făgăduit. Mai greu e pentru piesa româneșcă. E o piesă fôrte drăguță, scrisă de un domn din elită și care s'a mai jucat într'un salon. Atunci rolul principal a fost ținut de un magistrat, care acum nu pôte sêu jôce în public și de trei sêptemâni umblu sêu gășese pe cine-va, care sêu-l înlocuieșcă, dér degăba.

Emigrarea în America, despre care se crede, că dă ômenilor puțință, fiind munca mai scump plătită, de a-și agonisi parale, este favorisată atât prin împrejurarrea, că unora într'adevêr le succede a ajunge aci la isvôre de venit mai bune, cât și mai mult prin întervenirea unor agenți de speculă, cari pentru a-și realiza

provisiuni, înduplecă pe ômeni prin fel de fel de amăgiri la emigrare.

Acestor agenți, se înțelege, nu le pasă decă ômenii puși pe drum spre America ajung la ceea ce li-se puse în vedere ori nu, decă emigranții peste tot în baza dispozițiilor legilor ce reguléșă în America emigrarea, pot pune piciorul pe pământul Americii ori nu, sêu sunt nevoiți a se re-întôrce în Europa cu același vapor, cu care plecaseră de aci. Ce le pasă acelor agenți decă ômenii, cari își vânduseră pe preț mic pôte cea din urmă bucată de pământ de acasă, rēman cu cheltuélă mare făcută în zadar — pentru ei e afacere de câștig material.

Spre a întimpina aceste miserii, guvernul țării s'a simțit îndemnat a regula emigrarea.

Așa de exemplu înainte de tôte s'a îngrijit a stabili o comunicațiune regulată de vapôre între Fiume și New-York încheiând anume contract cu cea mai mare societate englesă de navigație, deschidând astfel o linie ungară-americană. Aceste corăbii sunt vapôre mari de mare, cari sunt construite după cerințele moderne și oferă tôte garanția atât în privința dispozițiilor de igienă, cât și de confort și de asigurarea vieții.

În scurt timp legea nouă de emigrare va fi pusă în vigôre și pe baza acesta se va procede apoi cu mai mare rigôre contra agenților neconșciențioși. Nici până acum, cei drept, nu era permisă acțiunea pēcătôsă a agenților de felul celor susamintiți. Nu de mult au și fost aspru pedepsiți în mai multe locuri astfel de speculanți ai poporului.

Un alt pas în scopul regulării emigrărilor a făcut guvernul prin dispoziția, că s'a conșcut cestiunea de a conduce emigranți numai unei singure persoane în fie-care comitat. Prin acesta s'a ajuns ca emigranții sêu nu mai devină espuși de a cădê de o parte aci în țêră pe mâna agenților speculanți, de altă parte apoi, îndată ce eșiau din țêră érași pe mâna altora, cari își dau tôte silința a specula sub diferite titluri pe ômenii neorientați și de cei din urmă bani.

Acești agenți nu le dau, se înțelege, nici acum pace. Spre a-și găsi jertfe, iau refugiu la fel de fel de mijlôce. Așa de exemplu înduplecă pe ômeni sêu nu călătorescă pe linia din Fiume, mintând că funcționarul guvernului nu merge cu ei pe vapor spre a-i ocroti, ci spre a le face greutăți și șicane cu pașapôrtele și cu altele. Așa a aflat convenabil o firmă și anume firma Missler din Brema, care a trimes la agenții ei în Transilvania foi tipărite pentru a-le împărți și a aduce la cunoșcință publică cumcă autorisarea emigrării prin guvernul ungar este falsă. Cercetarea judecătôrășcă în contra răspândirii acestor foi tipărite este deja întrodusă și se pedepșese aspru.

Tocmai spre a feri pe emigranți de acest soi de indiviđi neconșciențioși, cari își vêd de buzunarele lor, călătoresc însă pe fie-care vapor din Fiume cu menirea la America un funcționar al guvernului până la New-York.

Pentru cele mai multe comitate din Transilvania, guvernul a încredințat cu prevederea de agenți pentru plenipotențiați de emigrare pe șeful biroului, care eliberéșă bilete pentru trenurile de stat ungare pe domnul Henric Aronsohn în Brașov, care-i dă ori căru om, care i-se adreséșă, deslușiriș și informațiunile necesare în privința acesta.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 25 Februarie. O telegramă a amiralului rus Alexiew anunță, că Japonessii au făcut o nouă încercare de a ataca cuirasatul „Retvisan“ prin torpilôre, și prin scufundarea în trecătôrea portului a unor mari vapôre cu material esplosibil. Cuirasatul rus a deschis un foc teribil de artilerie, susținut de bateriile din fort, și a distrus douș vapôre japoneșe, din cari unul a fost aruncat pe stâncile de lângă far, ér celălalt scufundat aprôpe de muntele Zolotoi. Focul de artilerie a fost continuat apoi contra vaselor inimice. La revêrsatul zorilor, s'au vêdut 4 vapôre japoneșe distruse și 8 torpilôre fugind în largul mării. O parte a echipajilor s'a înecat. La întzarea portului liber un vapor japones arde încă și în rada portului se vêd mine flotante.

Paris, 25 Februarie. Cele patru vase comerciale japoneșe trimise la Port-Arthur cu destinația de a încheide portul prin scufundarea lor, erau încarcate cu materii esplosibile. Planul a fost zădărnicit prin atacul cuirasatului rusesc „Retvisan“ și prin focul forturilor, cari le făcură sêu se scufunde înainte de a ajunge la port.

Londra, 25 Februarie. Pierderile Japonessilor la Port-Arthur sunt simțitôre. Flota lor a suferit, în acest nou atac, mari pierderi. Vasele rusesci au apêrat cu multă bravură portul, respingând pe inamic.

Petersburg, 25 Februarie. Victoria Rușilor la Port-Arthur a produs aici o estraordinară bucurie. Guvernul a anunțat prin placate evenimentul. Miile de popor au cutrierat până târđiu stradele, mereu strigând „Trăieșcă țarul! Trăieșcă Rusia!“

Paris, 25 Februarie. Din Cifu se anunță, că Japonessii au mai suferit un eșec în golful „Society“, unde au încercat sêu debarce trupe.

Bucureșci, 25 Februarie. În ședința de astădi a camerei ministrul Haret a depus proiectul de lege pentru înființarea doctoratului pe lângă facultatea de drept din Bucureșci.

Bibliografie.

A apărut nr. 2 din revista „Luceafărul“, purtând pe copertă o ilustrațiune alegorică originală lucrată de d-l Oct. Smigelschi, cu următorul sumar: Eminescu în Blășiș de St. Cacoveanu, A murit (poezie) de Nic. Otavă, Cântece de Z. Bârsan, Mărunțișuri istorice culesse în Ungaria de N. Iorga, Deochiată (schită) de G. Stoica, Scrișorea din urmă (poezie) de V. Bontescu, În luncă de Carmen Sylva (traducere) de Horia P. Petrescu, Tabla de la Lugosș de Iosif Popoviciuș, Foi rêslețe: Cea mai nouă operă a d-lui N. Iorga de Ioan Scurtu. Cărți și reviste, cronică, poșta redacțiunii. Ilustrațiuni: „Luceafărul“ (coperta de pictorul Smighelschi), Profetul Ieremia, evangelistul Matei și profetul Isaia, de Oct Smigelschi.

VARIETATE.

Perderile în rêsboite. În rêsboiul din Crimea, armatele aliate au perdut 252,600 ômeni, Rusia 256,000. Din Octomvrie 1854 până în Octomvrie 1855, Rușii au trimis în Crimea 325,000 ômeni. Din acest număr 21,000 au fost uciși, 92,400 răniți, din cari 14,700 au murit. S'au îmbolnăvit 322,190, din cari au murit 37,500.

Interesante și triste sunt în același timp și cifrele despre rêsboiul lui Napoleon cel mare contra Rusiei la 1812:

La 24 Iulie au trecut rîl Niemen 363,000 soldați, din cari peste o sêptemână au sosit la Wittebosk 229,000.

La 10 August s'a deschis lupta la Smolensk cu 185,000 soldați, ér la 20 August au plecat de aci numai 156,000.

În ășua de 7 Septemvrie sosită la Borodino numai 134,000, ér când au sosit la Moscova (15 Septemvrie) n'au rēmas, decă 95,000.

Din aceștia, la întôrcere, n'au sosit la Smolensk, decă 50,000, ér la 28 Noemvrie când au trecut Berezina, numai erau de cât 33,000.

Sosind érași la Niemen la 15 Decemvrie nu mai rēmaseră decă 8,000.

Rușii făcură prizonieri 100,000 și au îngropat 243,000 cadavre.

Armata rusășcă, când s'a bătut cu Napoleon, numără în mijlocul lui Octomvrie la Kaluga 120,000 soldați, din cari au rēmas în vieță până la mijlocul lui Decemvrie numai 40,000.

Acuma, dată fiind îndepărtarea colosală, unde trebuie sêu opereze armata rusășcă în rêsboiul cu Japonessii, mai departe clima aspră, precum și lipsa de rechisițiuni, ne putem închipui câte mii și sute de mii de ômeni își vor lăsa mâselele pe câmpul de rêsboi.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov.**
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga
la lângă portul postal arătat, încă 20 bani pentru
recomandare.)

Scrieri scolare.

Recompensele și pedepsele în școala
poporală, studiu pedagogic de *d. Daru*, cu
un adaus, 64 pag. format mare. prețul 60
bani, se poate procura dela Tipografia A.
Mureșianu, precum și dela autor și din
librării.

Cântul în școala poporală de *Iuliu
Pop*, învățător în Năsăud. Teoriă, praxă și
cântări. Este o scriere întocmită pentru
cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu
poșta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani
școlastici, ca îndreptar pentru cateheți,
învățători și părinți, prelucrat de *Basiliu
Krișu*, profesor la seminariul din Blășiv
Prețul 80 b. (cu poșta 90 b.)

Gramatica limbii române, pen-
tru școlile inferioare, prelucrată după siste-
mul fonetismului modern, de *Ioan Popu-
Partea I. Etimologia. Edițiunea II.* Prețul
50 bani.

Îndreptar teoretic și practic pentru
învățământul intuitiv în tolosul elevilor pre-
garandiali, a învățătorilor și a altor omeni
pe școala de *V. Gr. Bogovan* prof. de peda-
dogie. Edițiunea III. Prețul 2 cor. 40 bani
(+ 10 b. p.)

Oral general pentru școala română
cu 6 clase și cu un singur învățător de
Georgiu Mațyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, seu modul de a învăța
scritura. Îndreptar pentru învăță-
torii la tractarea Abecedarului de *Basiliu
Letri* prof. preparandial pens. Prețul cor. 2
+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Februarie n. 1904

Renta ung. de aur 4%	116.20
Renta de corone ung. 4%	97.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.75
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	204.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.75
Renta de hârtie austr.	99.30
Renta de argint austr.	99.30
Renta de aur austr.	117.90
Rente de corone austr. 4%	99.40
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.4
Losuri din 1860.	50.60
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit	739.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	628.—
Napoleonori	19.09
Mărci imperiale germane	117.27 1/2
London vista	240.35
Paris vista	95.52 1/2
Note italiene	94.10

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Feb. n. 1904.

Banconot rom. Cump.	18.89	Vând.	18.92
Argint român.	18.80	"	18.88
Napoleonori.	19.05	"	19.10
Galbeni	11.20	"	11.30
R. ble Rusesol	252.50	"	2.54
Seris fonc. Albina 5%	101.—	"	101.25
Mărci germane	117.20	"	118.—
Lire turcesci	21.50	"	21.60

**UNT, OUE, Cașcaval,
Slănină, Untură,
Salam și Cărnuri afumate**
cumpără
**JOSEF SCHMIDT, Wien,
II, Vereinsgasse 13.**
5 25.1245.

Socotelă curată!

Cel mai cu efect săpun med. este
Săpunul Carbol-Păcură și Pucioasă

a lui **BERGMANN.**

(Marca: 2 mineri)

dela **BERGMANN & Co., Orezda & Tetschen a/E.**
escelenț și probat contra tuturor necurățenil-
lor pielei, eosemă, ca: paraziți, roșeli, p'ștrul,
pete roșii etc. **bucata 50 bani.**

Se capătă la: Teutsch & Tartler și la far-
macia V Roth, în Brașov. 27—30.(980).

CONVOACARE

ECONOMUL institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Cluj
își va ținea

Adunarea generală ordinară XVIII.

în 19 Martie st. n. a. c. dimineața la 10 ore în localitatea institutului (Wesselényi Miklós-utca 26.)

Obiectele adunării vor fi:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de revisiune.
3. Stabilirea bilanțului pro 1903 și fixarea dividendei
4. Alegerea unui membru în direcțiune în locul devenit vacant prin abdicere și a 2 membrii după sortire conform statutelor.
5. Esmiterea a 3 acționari pentru verificarea procesului verbal și șrutare (§. 23.)

Dr. Elie Dăianu m. p.
v.-președinte.

6. Ficsarea marcelor de prezență pre 1904.
 7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
- La această adunare se invită domniile acționari ai institutului, făcându-se atenție la dispozițiunile §§-lor 19 și 20 din statute.

Din ședința mixtă a direcțiunii și a comitetului de revisiune a „Economului“ ținută în 5 Febr. 1904.

Basiliu Podoba m. p.
director executiv.

Contul Bilanțului pro 1903.

A C T I V E		Corone	fil	P A S I V E		Corone	fil
Cassa în număr	26117	97	Capital social				
Bon în contul Giro	759	75	2,000 acții à C. 100	200000			
Bon în cassa de păstrare postală	563	71	Fondul general de rezervă	111161.97			
Cambii escomptate	1102719	48	" special de rezervă	24892.54			
Imprum. pe oblig. hipot.	246619.72		" de pensii	35823.84			
" " " cu caventi	338364.—	584983	72	Fond pt. zidirea unei biserici			
Edificiul institutului	67168	09	nouă g. c. în Cluj	7770.01			
Realități de vânzare în orașul Cluj	108731	60	Fondul Ales. Bohățiel	1600.—	181248	36	
" " " " provincie	29703	56	Depuneri spre fructificare		1195763	26	
Cont curent	6337	—	Reescompt		339433	—	
Efecte	27300	—	Dividendă neridicată		24	—	
Diverse conturi debitoare	11892	82	Diverse conturi cred. și int. ant. pr. 1904.		14314	90	
Mobilier	4038.52		Profit net		33912	86	
după 10% amortisare	4038.85	3634	67				
		964912	38			1964912	38

Contul Profitului și Perderei pro 1903.

E R O G A T E		Corone	fil	P E R C E P T E		Corone	fil
Interese:				Interese:			
pt. depuneri spre fructificare	56454.01			dela cambii escomptate	83950.67		
" reescompt	17540.51			" imprum. hip. și cu caventi	55653.74		
" cont-curent	165.51			" efecte	576.26	140180	67
" 4 fonduri	6388.08	81048	11	Provisiuni diverse		8443	27
Spese:				Chirie		8238	22
Salare:	12170.—						
Bani de quartir	2545.—						
Împrimare, registre, porto, diverse	6441.52						
Marce de prezență	1627.—	22783	52				
Contribuțiune:							
directă	9714.76						
10% dare la inter. dela dep.	5645.40	15360	16				
Amortisațiune;							
pretensiuni dubioase	3353.66						
10% amortisare de mobilier	403.85	3757	51				
Profit net		33912	86				
		165862	16			156862	16

Cluj, 31 Decembrie 1903.

Basiliu Podoba m. p.,
director executiv.

Membrii direcțiunii:

Dr. Dăianu m. p., Dr. Frâncu m. p., Victor Ilyés m. p., Dr. Romulus Marcu m. p., Ștefan Havasi m. p., Iosif Onciú m. p.
v.-președinte.

N. Căciulă m. p.,
comptabil prim.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat în consonanță cu cărțile.

Clușiú, 5 Februarie 1904.

**Tuliu Roșescu m. p., I. Lissai m. p., A. C. Domșa m. p., S. Pop m. p., V. Dregan m. p.,
Gavrilu Popu m. p., A. Mandeal m. p.**

RAPORTUL COMITETULUI DE REVISIUNE.

Onorată adunare generală!

În decursul anului 1903 am esaminat în mai multe rânduri cărțile principale și auxiliare ale institutului nostru de credit și economii „Economul“, precum și bilanțul anului 1903, apoi contul profitului și al perderilor și am aflat că acele au fost conduse cu conștientitate și purtate în totă acurateța.

Am cercat și ne am convins, că activele arătate în valori și efecte se află de față și în consonanță cu registrele de contabilitate și induse în inventar.

Vă rugăm deci a primi bilanțul și a da absoluta direcțiunii.

Proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului net l'am esaminat și-l recomandăm spre primire, prin urmare propunem să se dea:

Clușiú, 5 Februarie 1904.

Iosif Lissai m. p. Antoniu Mandeal Simeon Pop m. p. A. C. Domșa m. p. Gavrilu Popu m. p.

5% dividendă statutară acționarilor.	K. 10.000.—
20% fondului de rezervă.	4,782.56
9% pt. scopuri filantr. din cari 2% fond.	
pt. zidirea unei bis. nouă gr. cat. rom în Clușiú, administrând de institut K. 478.26	
7% împărț. prin ad. gen. prezență	1673.91
10% tantiemă direcțiunii.	2.152.17
4% " directorului executiv	2,391.23
8% " oficialilor	956.51
5% " comitetului de revisiune.	1.913.03
2% " comitet de rev. membri est.	1.195.64
5% pentru fondul de pensii	478.26
7% " special de rezervă	1.195.64
30% restante să se folosescă pecum urmază:	1.673.91
Supradividendă acționarilor	6.000.—
Fondului Ales. Bohățiel	200.—
Amortisație din edificiul băncii	973.86
Total:	33.912.86

Juliu Roșescu m. p. Vasiliu Dregan m. p.